

P6_TA-PROV(2006)0430

Partnerstwo strategiczne UE-Republika Południowej Afryki

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie partnerstwa strategicznego UE-Republika Południowej Afryki (2006/2234(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 28 czerwca 2006 r., zatytułowany „W stronę partnerstwa strategicznego pomiędzy UE a Południową Afryką” (COM(2006)0347),
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zasiadających w Radzie, z dnia 28 czerwca 2006 r., zawierający wytyczne dla Komisji dotyczące przeglądu Umowy w sprawie handlu, rozwoju i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Południowej Afryki z drugiej strony (COM(2006)0348),
- uwzględniając Umowę w sprawie handlu, rozwoju i współpracy (TDCA) między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Południowej Afryki z drugiej strony¹, która została podpisana w październiku 1999 r. i od stycznia 2000 r. była stosowana na zasadach tymczasowych i w częściowym zakresie, a w pełni weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. („Umowa z Kotonu”)²,
- uwzględniając raport Projektu Milenijnego NZ pt. „Inwestowanie w rozwój: praktyczny plan realizacji Milenijnych Celów Rozwoju”,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: „Konsensus Europejski”³,
- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie strategii rozwoju dla Afryki⁴ oraz z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie partnerstwa UE-Karaiby na rzecz wzrostu, stabilności i rozwoju⁵,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A6-0310/2006),

¹ Dz.U. L 311 z 4.12.1999, str. 3.

² Dz.U. L 317 z 15.12.2000, str. 3. Umowa ostatnio zmieniona umową zmieniającą Umowę o partnerstwie (OJ L 209 z 11.8. 2005, str. 27).

³ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, str. 1.

⁴ *Teksty przyjęte*, P6_TA(2005)0445.

⁵ *Teksty przyjęte*, P6_TA(2006)0304.

- A. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki jest najbardziej znaczącą siłą polityczną w Afryce Subsaharyjskiej, jest aktywna w szczególności w ramach Unii Afrykańskiej i Nowego Partnerstwa na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD) na poziomie afrykańskim i w ramach Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC) na szczeblu regionalnym oraz znaczącym podmiotem na poziomie globalnym, w tym w wielostronnych negocjacjach handlowych Światowej Organizacji Handlu (WTO), jak również coraz poważniej przyczynia się do utrzymywania pokoju i rozwiązywania konfliktów w Afryce,
- B. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki jest zdecydowanie najsilniejszą gospodarką w Afryce Subsaharyjskiej, a także wśród państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), i że od czasu piątej konferencji ministrów WTO w Cancún odgrywa wiodącą rolę w ramach grupy G-20 jako przedstawiciel afrykańskich krajów rozwijających się, z zamiarem powiększenia pola do manewru w negocjacjach dotyczących kwestii kluczowych dla gospodarek tych krajów,
- C. mając na uwadze uczestnictwo Republiki Południowej Afryki jako członka grupy Cairns z WTO w celu obrony interesów gospodarek eksportujących produkty rolne,
- D. mając na uwadze, że różnice dochodów są pozostałością po czasach apartheidu, gdy większość białej ludności żyła w warunkach porównywalnych ze standardami zachodnioeuropejskimi, podczas gdy większość ludności czarnej – w warunkach porównywalnych z panującymi w krajach najsłabiej rozwiniętych, przy czym co najmniej połowa ludności żyła poniżej progu ubóstwa,
- E. mając na uwadze, że strategia rządu Republiki Południowej Afryki zmierzająca do wzmocnienia pozycji gospodarczej czarnej ludności (BEE) została przyjęta w 2004 r. i ma na celu zniwelowanie nierówności pozostałych po czasach apartheidu poprzez zwiększenie udziału pokrzywdzonych grup społecznych w gospodarce,
- F. mając na uwadze, że stopa bezrobocia w Republice Południowej Afryki jest niezwykle wysoka – oficjalnie wynosi ponad 30%, a według nieoficjalnych szacunków zbliża się do 40%,
- G. mając na uwadze, że wskaźnik bezrobocia odzwierciedla trwającą dyskryminację rasową, ponieważ bezrobocie dotyka 50% ludności czarnej, 27% ludności kolorowej, 17% ludności pochodzenia azjatyckiego i zaledwie 6% ludności białej,
- H. mając na uwadze, że sytuacja imigracyjna w Republice Południowej Afryki jest wyjątkowa, ponieważ z jednej strony kraj ten stanowi od dziesięcioleci ośrodek przyciągający migrację zarówno legalną (np. wydobywanie złota i diamentów), jak i nielegalną (lepsze warunki życia) z całego południowego regionu Afryki, a z drugiej strony kraj ten poważnie cierpi na syndrom „odpływu mózgów”, szczególnie w sektorze medycznym,
- I. mając na uwadze, że rząd Republiki Południowej Afryki określił cele swojej polityki makroekonomicznej w inicjatywie na rzecz przyspieszonego i wspólnego wzrostu (ASGISA), w celu zwiększenia wzrostu gospodarczego do 6% oraz redukcji bezrobocia i ubóstwa o połowę do 2014 r.,
- J. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki posiada najwyższą na świecie liczbę osób zakażonych wirusem HIV (w 2005 r. na AIDS zmarło 320 000 osób), a pandemia AIDS jest tragedią humanitarną, dotyczącą w szczególności negatywny sposób dzieci, które

zostają sierotami i padają ofiarą wykorzystywania, i odbijającą się także na południowoafrykańskiej gospodarce,

- K. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki jest motorem gospodarki całego regionu Afryki Subsaharyjskiej; mając na uwadze, że rozwój gospodarczy Republiki Południowej Afryki może mieć wpływ na łagodzenie ubóstwa i realizację Milenijnych Celów Rozwoju (MCR) na poziomie regionalnym,
- L. mając na uwadze, że wysoki wskaźnik przestępczości stanowi przeszkodę na drodze rozwoju gospodarczego i sektora turystycznego i że przyczynia się on do tworzenia klimatu niesprzyjającego przyciąganiu bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- M. mając na uwadze, że UE jest najważniejszym partnerem handlowym Republiki Południowej Afryki, podczas gdy dla UE handel z Republiką Południową Afryki ma umiarkowane znaczenie,
- N. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki przystąpiła do Umowy z Kotonu na szczególnych warunkach – nie jest uprawniona do uzyskania jednostronnych preferencji handlowych i nie korzysta ze środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju, uczestniczy jednak we współpracy politycznej oraz pracach instytucji AKP-UE,
- O. mając na uwadze, że UE jest zdecydowanie najważniejszym donatorem na rzecz Republiki Południowej Afryki – z UE pochodzi ok. 70% całości ofiarowanych środków finansowych, co stanowi 1,3% budżetu państwa,
- P. mając na uwadze, że stosunki gospodarcze i handlowe, a także współpraca w dziedzinie polityki, spraw społecznych, kultury, środowiska naturalnego, zdrowia oraz w innych dziedzinach, są ujęte w TDCA, której celem jest stworzenie strefy wolnego handlu, powstającej według niesymetrycznego harmonogramu i przy ochronie sektorów wrażliwych,
- Q. mając na uwadze, że Komisja zaproponowała nowe partnerstwo strategiczne UE-RPA, którego trzy główne cele, to: stworzenie jednolitych, spójnych i wyraźnych ram obejmujących wszystkie dziedziny współpracy, przejście od dialogu politycznego do strategicznej współpracy politycznej oraz zacieśnienie istniejącej współpracy w ramach zrewidowanej TDCA,
- R. mając na uwadze, że TDCA umożliwiła UE zrównoważenie bilansu handlowego z Republiką Południowej Afryki oraz nałożyła na Republikę Południowej Afryki większe obciążenia w zakresie dostosowania stawek celnych, wskutek czego UE zyskuje na obecnej TDCA więcej niż Republika Południowej Afryki,
- S. mając na uwadze, że europejskie produkty rolne oraz europejskie produkty zaawansowanej technologii wchodzą na rynki południowoafrykańskie, wywierając negatywny wpływ na sektor rolnictwa oraz na rozwój południowoafrykańskiej strategicznej produkcji o wartości dodanej, jak farmaceutyki, maszyny i pojazdy,
- T. mając na uwadze, że Republika Południowej Afryki podjęła już rozległe zobowiązania w ramach GATS w odniesieniu do sektora usług i spotyka się z poważnymi trudnościami w osiągnięciu akceptowalnego poziomu dostępności i powszechności usług,

- U. mając na uwadze, że Komisja zamierza dokonać przeglądu TDCA, w szczególności uzupełniając ją o dalsze postanowienia dotyczące liberalizacji handlu oraz o wiążące zobowiązania w zakresie usług, inwestycji, zamówień publicznych, własności intelektualnej, konkurencji, standaryzacji, ceł i zasad pochodzenia,
- V. mając na uwadze, że włączenie inwestycji i zamówień publicznych może spowodować trudności dla Republiki Południowej Afryki oraz dla innych krajów należących do Południowoafrykańskiej Unii Celnej (SACU),
- W. mając na uwadze, że Komisja proponuje także zapewnienie zgodności TDCA ze zrewidowaną Umową z Kotonu w zakresie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, walki z terroryzmem, walki z bezkarnością oraz zapobiegania działalności najemników,
- X. mając na uwadze, że w dniu 14 listopada 2006 r. Komisja zamierza przedstawić Wspólnej Radzie ds. Współpracy UE-Republika Południowej Afryki projekt planu działania UE-Republika Południowej Afryki dotyczącego wdrażania partnerstwa strategicznego,
 1. z zadowoleniem przyjmuje wyrażany przez Komisję zamiar podjęcia kroków w kierunku nawiązania partnerstwa strategicznego UE-Republika Południowej Afryki i zaproponowaniu długoterminowych ram współpracy;
 2. podkreśla, że to partnerstwo strategiczne powinno zapewnić jednolite ramy, dzięki którym istniejące instrumenty współpracy mogłyby lepiej funkcjonować z korzyścią dla ludności i gospodarki Republiki Południowej Afryki;
 3. podkreśla, że partnerstwo strategiczne powinno uzupełniać strategię UE na rzecz Afryki i objąć istniejące komponenty prac nad Inicjatywą Zdolności Obronnych, Umowami o partnerstwie gospodarczym (EPA) i innymi toczącymi się negocjacjami;
 4. podkreśla, że nadrzędnym celem planu działania powinno być złagodzenie ubóstwa, zgodnie z Umową z Kotonu i z myślą o realizacji MCR; uwzględnia wpływ partnerstwa strategicznego na kraje regionu oraz negocjacje w sprawie EPA;
 5. podkreśla, że opanowanie kryzysu dotyczącego HIV/AIDS przy pomocy zrównoważonego podejścia łączącego zapobieganie (z naciskiem na zdrowie seksualne i rozrodcze), leczenie i opiekę musi pozostać dla rządu południowoafrykańskiego priorytetem politycznym; z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu popierającą program dostarczania leków antyretrowirusowych, niemniej jednak nalega na pilną poprawę we wdrażaniu tego programu;
 6. z zadowoleniem przyjmuje nowe podejście, oparte na zamiarze przejścia od dialogu politycznego do strategicznej współpracy politycznej, w której Republika Południowej Afryki jest uznana za kraj pełniący funkcję „kotwicy”, zdolny dążyć do wspólnych celów w sprawach regionalnych, afrykańskich i globalnych, z uwagi na fakt, że Republika Południowej Afryki odgrywa istotną rolę jako rzecznik krajów Afryki Subsaharyjskiej na forach międzynarodowych takich jak WTO i ONZ;
 7. wzywa Republikę Południowej Afryki do wyjaśnienia stosunku między SADC, SACU i TDCA, w celu stworzenia bardziej uporządkowanej polityki rozwoju regionalnego; wzywa Komisję do sprecyzowania polityki UE w stosunku do SADC, SACU i TDCA, z uwzględnieniem negocjacji w sprawie EPA;

8. sugeruje, aby dialog polityczny między UE a Republiką Południowej Afryki był dalej rozwijany za pośrednictwem systematycznej wymiany wizyt delegacji parlamentarnych (istotnych dla osiągnięcia większego wzajemnego zrozumienia spraw będących przedmiotem obopólnego zainteresowania, demokratycznych ustrojów obu stron i zakresów odpowiedzialności;
9. podkreśla szczególną rolę polityczną odgrywaną już przez Republikę Południowej Afryki w stosunku do całego kontynentu (np. Sudanu, Konga, Liberii); uważa, że Unia Europejska musi uznać i wspierać to stanowisko; w tym kontekście podkreśla znaczenie Unii Afrykańskiej – której Republika Południowej Afryki jest jednym z założycieli, a zarazem czynnym członkiem – jako ewentualnego rzecznika kontynentu afrykańskiego w zglobalizowanym świecie i ma nadzieję na dalszy rozwój Unii Afrykańskiej;
10. w związku z powyższym wzywa Republikę Południowej Afryki do wykorzystania tych wpływów politycznych w celu doprowadzenia do pokojowego rozwiązania kryzysu w sąsiadującym z nią Zimbabwie;
11. zwraca się do Komisji o uwzględnienie faktu, że Republika Południowej Afryki zbudowała silne więzi polityczne i handlowe z krajami Azji i Ameryki Łacińskiej oraz z krajami rozwiniętymi, w kontekście układów międzynarodowych;
12. zaznacza, że w planie działania należy uwzględnić różnice ekonomiczne między UE a Republiką Południowej Afryki, szczególnie w dziedzinie handlu, jak w przypadku na wespół rozwiniętych gospodarek uznaje to sama organizacja WTO, wspierając szczególnie i odrębne traktowanie, które umożliwi stosowanie niektórych taryf i innych środków handlowych potrzebnych do ochrony dalszego umacniania tych początkujących gospodarek;
13. podkreśla, że w ramach planu działania szczególny nacisk należy położyć na tworzenie, we współpracy z władzami Republiki Południowej Afryki zachęt dla inwestycji zagranicznych poprzez przygotowanie innowacyjnej strategii w celu pokonania głównych przeszkód stojących na drodze inwestycji, takich jak społeczny i gospodarczy wpływ AIDS, wysoki poziom przestępczości i zaangażowanie państwa w politykę zatrudnienia i kwestie własności;
14. wzywa Komisję, by nie nalegała na włączenie do zrewidowanej TDCA elementów, które hamowałyby rozwój gospodarczy Republiki Południowej Afryki lub walkę na rzecz złagodzenia ubóstwa, by nie ingerowała w decyzje Republiki Południowej Afryki dotyczące uczestnictwa sektora prywatnego w świadczeniu podstawowych usług oraz by wyciągnęła wnioski z porażki negocjacji SACU-USA w sprawie wolnego handlu, w czasie których USA próbowały narzucić SACU warunki niemożliwe do zaakceptowania;
15. sugeruje, by w budżecie UE zapewniono środki na rzecz ułatwienia złożonego procesu integracji handlowej w regionie południowoafrykańskim;
16. sugeruje, by w ramach planu działania oraz budżetu UE zapewniono wsparcie dla stabilnej południowoafrykańskiej strategii bezpieczeństwa energetycznego, uwzględniającej zmiany klimatyczne oraz ich wpływ społeczny i środowiskowy na ludzi ubogich w Republice Południowej Afryki oraz w regionie, skupiającej się między innymi na rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności małych elektrowni wodnych, energii wiatrowej i biomasy;

17. podkreśla, że plan działania powinien opierać się na zasadach uczestnictwa i wielopodmiotowości oraz koncentrować się na wspieraniu południowoafrykańskich priorytetów, w tym takich jak walka z rozprzestrzenianiem się HIV, państwowe środki zmierzające do uzdrowienia gospodarki oraz walka z nierównością ekonomiczną, wspierać spójność społeczną i zapewniać rozdzielanie korzyści ekonomicznych również poza wschodzącą elitę finansową, zgodnie z ASGISA i ze strategią BEE;
18. sugeruje priorytetowe traktowanie tych wniosków *RPA* o pomoc techniczną, które w głównej mierze dotyczą realizacji celów rozwojowych kraju, a także przyczyniają się do społecznego i gospodarczego rozwoju regionu, z zamiarem udzielenia zachęty innym przywódcom afrykańskim do przyjęcia odpowiedzialności w zakresie opracowania i wdrożenia modelu trwałego rozwoju gospodarczego dla całego kontynentu;
19. proponuje ponadto stworzenie obszaru współpracy w zakresie edukacji i szkoleń, obejmującego wymiany studentów i nauczycieli oraz linię południowoafrykańską w programie Erasmus Mundus;
20. dostrzega znaczne korzyści odniesione przez Republikę Południowej Afryki z pożyczek udostępnionych przez Europejski Bank Inwestycyjny i wzywa do utrzymania w latach 2007-2013 przynajmniej takiego samego poziomu wsparcia, z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeb mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw;
21. nalega, by pomoc rozwojowa była rozdzielana lokalnie, a zatrudnianie ekspertów zewnętrznych i import towarów miały miejsce tylko w przypadkach, gdy porównywalna wiedza lub towary nie byłyby dostępne w regionie;
22. podkreśla pionierską rolę w zakresie polityki imigracyjnej, jaką Republika Południowej Afryki mogłaby odegrać w regionie południowoafrykańskim, a także na całym kontynencie afrykańskim, dzięki jednemu w swoim rodzaju doświadczeniu posiadanemu w tej dziedzinie; podkreśla zatem, że Republika Południowej Afryki musi w trybie pilnym zintensyfikować wysiłki zmierzające do przyjęcia spójnej i skutecznej polityki migracyjnej; wzywa Radę i Komisję do wspierania tych starań poprzez wymianę doświadczeń oraz do skupienia się na tej szczególnej roli Republiki Południowej Afryki odgrywanej w programach migracyjnych, takich jak AENEAS i jego następcy;
23. wzywa Komisję do prowadzenia stałego dialogu z rządem Republiki Południowej Afryki oraz do włączenia Parlamentu, rządów lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego w dyskusję nad partnerstwem strategicznym oraz planem działania i jego przyszłym wdrożeniem;
24. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich UE oraz rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Republiki Południowej Afryki.